

Paniekvoetbal op dek brandend schip

De situatie blijkt onhoudbaar, het vuur is niet de doven en de bemanning is het schip ontvlucht door met reddingsvesten om hun middel overboord te springen. Deze introductie zou een stukje tekst kunnen zijn over de brand op de autocarrier Fremantle Highway voor de kust van de Waddeneilanden. Maar ik plaats het in deze column in de context van de complexe bouwopgave die ons kabinet als uitdaging heeft.

Nu is de oorzaak van de val van het kabinet natuurlijk niet te wijten aan de uitdagingen in de bouw en heeft deze vele andere oorzaken. Maar de bouwopgave speelt hierbinnen wel degelijk een rol. Onze bouwspelregels zijn duidelijk opgesteld. In ons Bouwbesluit 2012 dat per 1 januari 2024 wordt omgedoopt tot Besluit bouwwerken leefomgeving staan de eisen waar wij onze nieuwbouw aan onderwerpen. Eisen die zorgen voor een voldoende veilig en gezond leefklimaat. Die zorgen voor voldoende brandveiligheid om slachtoffers zo goed als mogelijk te voorkomen. Ook zorgen ze voor een toekomst voor ons nageslacht door steeds meer na te denken over de footprint van deze bouw, en een verantwoorde afname van het energiegebruik ter voorkoming van de opwarming van moeder aarde.

Minimumniveau

Deze regels zijn niet overdreven, niet onrealistisch en het kan natuurlijk echt nog wel een stuk beter, zoals we gelukkig bij diverse bouwprojecten zien die biobased, energieneutraal of zelfs klimaatneutraal worden gerealiseerd. Onze bouwregelgeving is dan ook een minimumniveau en zeker nog geen maximumniveau. Maar toch lijkt het alsof we met het huidige spel de wedstrijd onmogelijk gaan winnen. Hoe krijgen we de gevraagde woningen op tijd gebouwd, terwijl we alle signalen om dit te kunnen realiseren op rood hebben staan. Het is als met 0-5 achterstaan, door twee rode kaarten met negen man de wedstrijd moeten spelen en je wissels al te hebben gebruikt. En dan blijft er niet zo veel anders over dan paniekvoetbal te gaan spelen. De keeper gaat mee in de aanval, maar daardoor blijft het doel ongedekt. Dit paniekvoetbal vertaal ik naar de oproep van de minister om de woningbouwopgave die, zoals nu is berekend, richting 2030 zal oplopen tot bijna één miljoen woningen, te gaan zoeken in optoppen, transformeren en vooral in de

bouw van tijdelijke woningen. Maar is deze oproep niet gewoon een erkenning van de door alle andere gestelde doelen onmogelijk geworden bouw van voldoende duurzame, voor de toekomst bestendige woningen? Dus: ga bouwen met bouwregels op bestaand niveau, met een minder veilig en gezond leefklimaat, met meer energiegebruik en een grotere footprint, en ga 'duurzaam' tijdelijk bouwen, dan breken we het over tien jaar weer af. Is dat de oplossing?

Omgevingswet

Dit paniekvoetbal vertaal ik ook naar de Omgevingswet, die als belangrijkste doel een evenwichtige toedeling van functies aan locaties heeft. Met andere woorden: een optimale balans tussen benutten en beschermen. Maar in ons kleine landje met zo veel inwoners is het benutten zonder schade aan te brengen aan hetgeen we willen beschermen, wel uitgespeeld zo lijkt het. En dan nog met steeds meer participatie waarbij *not in my backyard* al snel in relatie wordt gebracht met wat de omgeving wil beschermen om daarmee de al lange procedures voor de nieuw te bouwen opgave nog veel langer te maken. Het wordt er allemaal echt niet eenvoudiger op. Als ik in de schoenen zou staan van deze bemanning was ik wellicht ook gestopt met voetballen op het dek van dit brandende schip en was ik ook overboord gesprongen.

Sorry, ik klink nu wel als Valentijn Driessen die deze wedstrijd analyseert nadat hij een fles azijn heeft gedronken. En ook ik heb helaas zo geen oplossingen voorhanden waarmee ik deze column kan afsluiten. Dus ook als rasoptimist zie ik ons deze wedstrijd nog niet zo snel winnen. Maar er is hoop. Wellicht dat het gaat lukken met een nieuw elftal als bemanning dat wij in november mogen gaan kiezen.

Wico Ankersmit

Directeur Vereniging Bouw- & Woningtoezicht Nederland